

Til § 10.

De her foreslåede regler om indkomstbeskatning af aktieudbytte svarer til de hidtil gældende, idet der dog — i overensstemmelse med kommissionsudkastet — er gjort to væsentlige undtagelser. Disse undtagelser refererer sig til beskatningen af likvidationsudlodninger og til friaktiebeskatningen.

Herom bemærkes følgende:

Likvidationsbeskatningen af aktionærer gennemføres efter gældende ret (statsskatte-lovens § 4 e, sammenholdt med ligningslovenes § 8, stk. 1) i form af indkomstbeskatning hos aktionæren af alt, hvad der udbetales ham udover det beløb, der ved aktiens tegning er investeret i selskabet. Aktionæren risikerer således i et enkelt år at komme til at betale indkomstskat efter en stærkt progressiv skala af udlodninger af reserver, som måske er opsparet af selskabet i løbet af en årrække; dette resultat forekommer lidet rimeligt, ikke mindst i de tilfælde, hvor aktionæren har købt aktien for et beløb, der overstiger, hvad der i sin tid blev indbetalt til selskabet for aktieretten.

Efter kommissionsudkastet skulle aktionæren ved likvidation svare kapitalvindingskat af differencen mellem likvidationsprovenuet og det beløb, hvorfor aktien var erhvervet (kommissionsudkastets § 83, nr. 4 — bemærkningerne side 119). Bestemmelsen må ses i sammenhæng med § 83, nr. 2, hvorefter også avance ved salg af aktier blev inddraget under beskatning som kapitalvinding. Til gengæld fritog man likvidationsudlodninger for indkomstbeskatning hos aktionærene.

Ved nærværende lovforslag foreslås kommissionsudkastets regel om indkomstskattefrihed for udlodninger i anledning af likvidation bibeholdt. Da man imidlertid ikke har villet foreslå beskatning af avance ved salg af aktier, der er anskaffet som anlægspapirer, og da en fuldstændig skattefritagelse med hensyn til likvidationsudlodninger ville tilskynde til akkumulering af reserver i aktieselskaber med senere udlodning med likvidation for øje, har man i stedet foreslået indført en særlig skat af sådanne udlodninger (kapitaludlodningsskat). Herom henvises nærmere til afsnit IV og bemærkningerne hertil.

Friaktier skal efter gældende ret medregnes til modtagerens indkomst med deres pålydende værdi (for delvise friaktiers vedkommende naturligvis reduceret med det af modtageren præsterede delvise vederlag), jfr. statsskatte-lovens § 4 e og ligningslovenes § 8, stk. 1.

Mod den hidtil praktiserede beskatning af friaktier har der været rejst stærke indvendinger i den tid, i hvilken denne beskatning har været hjemlet, nemlig siden skatteåret 1920—21, hvor reglen herom indførtes ved lov nr. 534 af 4. oktober 1919 § 7. Disse indvendinger har navnlig gået ud på, at der ikke ved udstedelsen af friaktier således som ved almindelig udlodning af udbytte tilflyder aktionæren værdier, som han kan råde over med sin fulde aktieret i behold. Det, der sker, er blot en ompostering inden for selskabets regnskab, hvorved det pågældende beløb overføres fra vedkommende reservefondskonto til aktiekapitalkonto, og aktionæren står efter friaktiens udstedelse som lodtager i ganske den samme del af selskabsformuen som før udstedelsen, blot at hans aktieret nu er fordelt på to aktier i stedet for på en. Hertil kommer, at der ved beregningen af den skattepligtige værdi af friaktien ikke tages noget hensyn til den kurs, til hvilken aktionæren har anskaffet moderaktien, og at det meget vel kan tænkes, at anskaffelseskursen kan have ligget over den samlede kursværdi af moderaktien og friaktien efter emissionen, hvorfor der i sådanne tilfælde vanskeligt kan tales om nogen fortjeneste for den pågældende aktionær.

Som af skattelovskommissionen anført kan der imidlertid under det nuværende beskatningssystem anføres ret vægtige argumenter for beskatningen af friaktier. Sålænge størrelsen af selskabets aktiekapital er en væsentlig faktor ved beregningen af aktieselskabsskatten, og selskabet ved at udvide sin aktiekapital kan nedbringe sin skattepligt, fungerer beskatningen af friaktier som en nyttig hemsko på selskabets dispositioner i så henseende. Og hvis selskabet alligevel gennemfører aktieudvidelsen, opvejer friaktiebeskatningen hos aktionæren det skattetab, som udvidelsen medfører, for så vidt angår selskabsskatten. Friaktieudstedelsen betyder ligeledes en nedsættelse af beskatningen ved udlodning